

Mapiranje programa podrške inovacijama u Srbiji

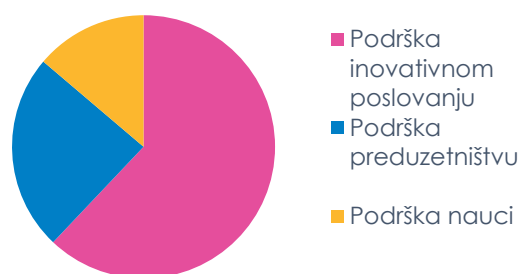
Pregled obuhvata 29 programa podrške inovacijama aktivnih tokom 2019. i 2020. godine i mapiranih putem Google pretrage. Uključeni su programi podrške koje pružaju republičke i međunarodne institucije. Celokupan pregled dostupan je na veb-sajtu www.startech.org.rs

Budžet Republike Srbije se svake godine značajnije povećava u sferi inovacija: **za 2020. je gotovo 10 puta veći od 2017. i iznosi 952 miliona dinara.**

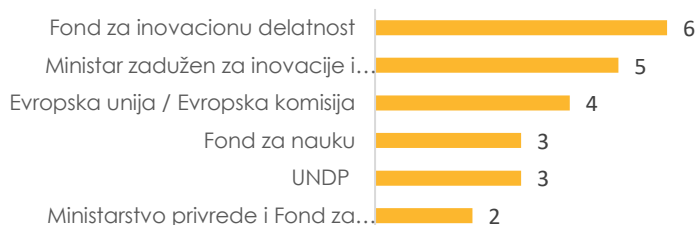
Analizirani programi podrške mogu se grupisati u tri kategorije:

Programi specifično namenjeni inovacijama (62%)
Programi za razvoj preduzetništva i konkurentnosti (24%)
Programi podrške nauci (14%)

Kategorije programa podrške

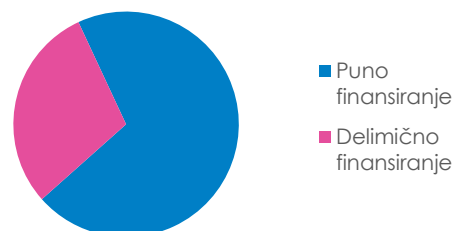
Finansijeri programa podrške

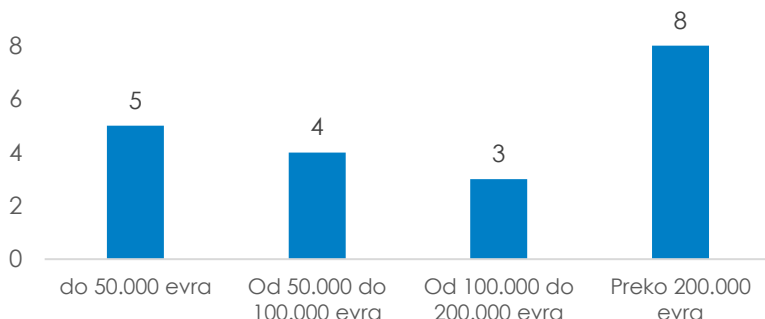
2/3 programa podrške u domenu inovacija i preduzetništva finansirale su institucije Republike Srbije (Fond za inovacionu delatnost, Fond za nauku, Ministar zadužen za inovacije i tehnološki razvoj i dr.), dok je 1/3 programa podržana od strane međunarodnih organizacija (EU, UNDP) i bilateralnih donatora (USAID, GIZ, SDC).

Finansijska podrška inovatorima dostupna je u dva vida: **puno finansiranje** (bez obaveze vraćanja sredstava) i **delimično finansiranje** (kombinovanje bespovratne pomoći, sufinansiranja ili kreditiranja). 2/3 analiziranih programa nudi puno finansiranje, a 1/3 delimično. Dodatno, četiri programa su **nefinansijske prirode**, i sadrže mere podrške kao što su obuke, mentorstvo i pružanje stručne pomoći.

Tip finansijske podrške

Raspon finansijske podrške po projektu

Ukupna sredstva analiziranih programa iznose 72.488.540€, u rasponu od 6.629€ (Innovation Challenge: From Open Data to Smart Cities) do 24.000.000€ (Program IDEJE). Najveći broj programa spada u kategoriju od 1.000.000€ do 10.000.000€. Raspon sredstava **po projektu** unutar programa kreće se od 6.629€ do 684.057€, a u najvećem broju slučajeva sredstva po projektu su viša od 200.000€.

Izuzimajući sitna odstupanja u terminologiji, **korisnici programa** mogu podeliti u sledeće kategorije:

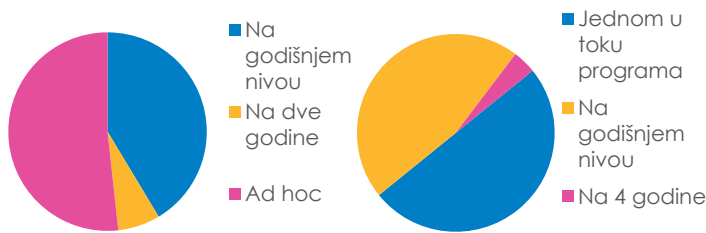
➤ mikro, mala i srednja preduzeća
➤ jedinice lokalnih samouprava

➤ javne institucije
➤ konzorcijumi

➤ naučno-istraživačke organizacije

Iako se u samim programima najčešće ne pravi jasna diverzifikacija korisnika prema fazi razvoja, oni se mogu podeliti na **početnike** (timove i mikro i mala preduzeća, do dve, ili pet godina starosti), i **razvijene privredne subjekte** starije od pet godina.

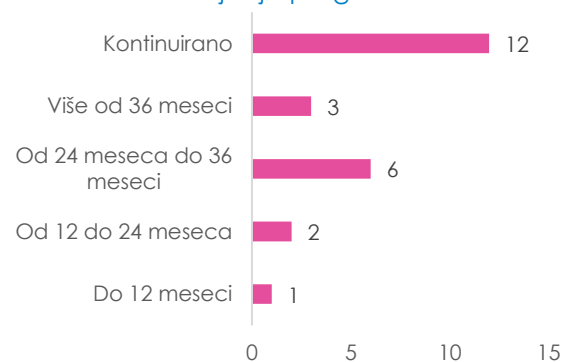
Dinamika objavljivanja programa Dinamika poziva za projekte

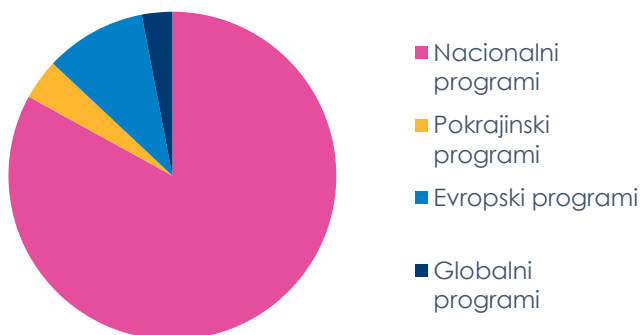
Što se tiče **dinamike objavljivanja programa**, više od polovine aktivira se ad hoc (15), dok se 12 programa objavljuje redovno, na godišnjem nivou. Najmanje su zastupljeni programi koji se aktiviraju na dve godine. S druge strane, gotovo je jednak broj programa u sklopu kojih se pozivi za projekat objavljuju jednom u toku trajanja programa i na godišnjem nivou (12:13).

Prema **trajanju programa**, izdvajaju se dve kategorije: programi koje realizuju institucije RS u kontinuitetu, sa najmanje tri ciklusa poziva za projekte (40%); i programi uz podršku donatorske zajednice čije trajanje je ograničeno i kreće se od 12 do 103 meseca. Najveći broj programa (6) traje između dve i tri godine. Kada je reč o **projektima** unutar programa, jednaka je distribucija onih koji traju godinu, dve i ili tri godine, dok samo dva programa predviđaju projekte duže od tri godine.

Trajanje programa

Teritorijalni obuhvat programa

Što se tiče **teritorijalnog obuhvata programa**, najzastupljeniji su programi koji pokrivaju čitavu teritoriju Srbije (83%), jedan je pokrajinski program, dok su ostali EU ili globalni programi.

Kada je reč o fokusiranosti programa na **specifične sektore**, više od polovine inovacionih programa ima opšte usmerenje, dok je trećina usmerena na specifične sektore (zaštita životne sredine, prerađivačka industrija, pametni gradovi i dr). Tri programa favorizuju sektore definisane Strategijom pametne specijalizacije, i to: hrana za budućnost, informaciono-komunikacione tehnologije, mašine i proizvodni procesi budućnosti i kreativne industrije.

Prilikom odlučivanja o dodeli podrške, finansijeri primenjuju **dve vrste kriterijuma: formalno-pravne kriterijume** administrativnog karaktera i **kriterijume kvalitativne prirode** kao što je potencijal projekta i kapacitet korisnika da ga sprovede. **Evaluacija i odlučivanje** podrazumeva najmanje tri koraka: provera formalnih kriterijuma, formiranje užeg izbora i konačna odluka. Pored njih, proces može sadržati i druge korake poput izrade preliminarne liste i dodatne evaluacije (često pitching).

© 2021 NALED

Sva prava zadržana. Ovaj dokument je pripremila Laboratorija inovativnih javnih politika NALED-a, u okviru StarTech projekta, uz podršku kompanije Philip Morris. Analize, tumačenja i zaključci izneti u ovom izveštaju ne moraju nužno odražavati stavove članova ili organa NALED-a. Svi naporu su učinjeni kako bi se osigurala pouzdanost, tačnost i ažurnost informacija iznetih u izveštaju. NALED ne prihvata bilo kakav oblik odgovornosti za eventualne greške sadržane u izveštaju ili nastalu štetu, finansijsku ili bilo koju drugu, proisteklu u vezi sa njenim korišćenjem. Korišćenje, kopiranje i distribucija sadržaja ovog izveštaja dozvoljena je isključivo u neprofitne svrhe i uz odgovarajuće naznačenje imena, odnosno priznavanje autorskih prava NALED-a.